

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Preses un informācijas nodaļa

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 12/08

2008. gada 3. marts

JAUNA TIESVEDĪBA ATTIECĪBĀ UZ TELPU, KURĀ VALDA BRĪVĪBA, DROŠĪBA UN TIESISKUMS: STEIDZAMĪBAS PREJUDICIĀLĀ NOLĒMUMA TIESVEDĪBA

Telpa, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, ir viena no jomām, kurā pēdējos gados ir pieņemti daudzi tiesību akti. Starp šiem jaunpieņemtajiem tiesību aktiem ir arī tādi akti, kuri dažreiz valsts tiesās rada delikātus jautājumus par Kopienu tiesību interpretāciju vai spēkā esamību. Šajā jomā, tāpat kā jebkurā citā jomā, Kopienu tiesības ir vienveidīgi jāpiemēro visā Savienībā.

Viens no Tiesas uzdevumiem ir tieši veicināt šo vienveidīgo piemērošanu, izmantojot prejudiciālā nolēmuma procedūru. Tomēr jautājumi, kuri attiecas uz telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, un kuri ir minēti Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā (policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās) un EK līguma trešās daļas IV sadaļā (vīzu politika, patvēruma politika, imigrācijas politika un cita politika, kas saistīta ar personu brīvu pārvietošanos, tostarp tiesu iestāžu sadarbība civillietās), bieži ir steidzami, un uz tiem nevar atbildēt, izmantojot parasto prejudiciālā nolēmuma tiesvedību, kuras vidējais ilgums ir pusotrs gads, it īpaši tāpēc, ka tajā ir iesaistīti daudzi dalībnieki, un tāpēc, ka pastāv prasība tulkot apsvērumus, kurus var sniegt ikviena dalībvalsts, ja tā to vēlas. Šie iemesli varētu atturēt valsts tiesas šāda veida strīdos vērsties Tiesā.

Šī iemesla dēļ Tiesa, kuru vispirms uzaicināja rīkoties Padome, ir piedāvājusi izveidot **jaunu tiesvedības veidu: steidzamo prejudiciālā nolēmuma tiesvedību**¹. Šī tiesvedība, kas ir piemērojama, sākot no 2008. gada 1. marta, ļaus Tiesai daudz īsākā termiņā izskatīt visjutīgākos jautājumus attiecībā uz telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums; šādi jautājumi var tikt uzdoti, piemēram, atsevišķos brīvības atņemšanas gadījumos, kad atbilde uz uzdoto jautājumu ir noteicoša, lai izvērtētu ieslodzītas personas vai personas, kurai ir atņemta brīvība, juridisko stāvokli, vai strīdā par vecāku varu vai bērnu aizbildnību, ja tiesas, kurā saskaņā ar Kopienu tiesībām ir iesniegta lieta, kompetence ir atkarīga no atbildes uz prejudiciālo jautājumu.

Šo jauno tiesvedību no parastās prejudiciālā nolēmuma tiesvedības atšķir trīs pamatiezīmes.

¹ Padomes 2007. gada 20. decembra Lēmums par grozījumu Protokolā par Tiesas statūtiem un grozījumiem Tiesas Reglamentā, kurus Tiesa ir pieņēmusi 2008. gada 15. janvārī (OV L 24, 2008. gada 29. janvāris, 39. lpp.).

Pirmkārt, steidzamā prejudiciālā nolēmuma tiesvedība ar mērķi paātrināt tās norisi nošķir lietas dalībniekus, kuriem ir tiesības piedalīties tiesvedības rakstveida daļā, un lietas dalībniekus, kuriem ir tiesības piedalīties tiesvedības mutvārdu daļā. Šajā jaunajā tiesvedībā vienīgi pusēm pamata lietā, dalībvalstij, kurā atrodas iesniedzējtiesa, Eiropas Komisijai un, attiecīgā gadījumā, Padomei un Eiropas Parlamentam, ja tiek apstrīdēts kāds no to pieņemtajiem aktiem, ir tiesības tiesvedības valodā un īsā termiņā iesniegt rakstveida apsvērumus. Citām ieinteresētajām personām, tostarp dalībvalstīm, kuras nav dalībvalstis, kurās atrodas iesniedzējtiesa, nav šādu tiesību, bet tām ir tiesības piedalīties tiesas sēdē, kurā tās, ja vēlas, var iesniegt savus mutvārdu apsvērumus par valsts tiesas uzdotajiem jautājumiem un iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem.

Otrkārt, lietu, kurām tiek piemērota šī jaunā tiesvedība, izskatīšana Tiesā ir ievērojami paātrināta, jo no to saņemšanas Tiesā brīža visas lietas attiecībā uz telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, tiek nodotas palātai, kurā ir pieci tiesneši un kura ir īpaši izveidota, lai uz vienu gadu nodrošinātu šo lietu atsijāšanu un izskatīšanu. Ja šī palāta nolemj apmierināt lūgumu piemērot steidzamības tiesvedību, tā pēc tam īsā termiņā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņem lēmumu.

Visbeidzot, lai nodrošinātu vajadzīgo paātrinājumu, tiesvedība praksē norisināsies galvenokārt elektroniskā veidā. Tiesas saziņa ar valsts tiesām, pusēm pamata lietā, dalībvalstīm un Kopienu iestādēm notiks, cik vien iespējams izmantojot šo saziņas veidu.

Ar šīm būtiskajām izmaiņām prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesa līdz ar to vēlas reaģēt uz steidzamību, kas var tikt prasīta strīdos attiecībā uz telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums.

Praksē izmantojamās norādes Tiesa ir sniegusi informatīvajā materiālā, kas ir domāts valsts tiesām un ir pieejams Tiesas mājas lapā internetā.

<http://curia.europa.eu/lv/instit/txtdocfr/txtsenvigueur/noteppu.pdf>

Pieejams visās ES oficiālajās valodās.

Šī informācija presei ir pieejama arī Tiesas Interneta mājas lapā
<http://curia.europa.eu/lv/actu/communiques/index.htm>

Ja vēlaties iegūt plašāku informāciju, sazinieties ar Gitte Stadler kundzi,
tālr.: (00352) 4303 3127, fakss: (00352) 4303 3656